

2019-Ը ԹՈՒՄԱՅԱԿԱՆ ԵՎ ԿՈՄԻՏԱՍՅԱՆ ՏԱՐԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԲԱՆԱՏԵՂԾ ՀՈՎՐԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՅԱԿԱՆԻ ՀՈԴՎԱԾԸ ՆՎԻՐՎԱԾ ԻՐ ՎՐԱՑ ԳՈՐԾԵՆԿԵՐ ԼԵՎԱՆ ՂԻՓԻԱՆՈՒՆ

(Սկիզբ՝ 4-րդ էջում)

«...Լոռու ծորում մի կամուրջ կա: Եղ կամուրջի մի ծերին կանգնեցրել են հայ պահակ զինվորին, մյուս ծերին՝ վրացի: Նրանք երկուսն էլ հրացաներն ուսերին բռնած համար նայում են իրար: Բանից դուրս է գալիս, որ ընկերներ են, կովի դաշտում տարիներ շարունակ կռվել են միավին, միասին տառապել, միասին ուրախացել, միասին կերել ու միասին քնել: Այժմ բերել են իրար դեմ ու դեմ կանգնեցրել՝ իբրև երկու թշնամու, եւ հրացաներն ուսերին բռնած նրանք համար նայում են իրար: Մեկ էլ դիմում են իրենց կողքին գտնվող զյուղացիներին եւ խնդրում են տեսնել ու իրենց հայտնել, թե արյոցը իրենց մեծավորներից մոտիկ կա՞ն, թե՞ չէ, հսկո՞ւմ են իրենց, թե՞ չէ: Երբ հմանում են, որ չկան, վազում են, գալիս կամուրջի մեջտեղը, գրկվում, համբուրվում, նորից հետ վազում իրենց տեղերը ու դարձյալ հրացաներն ուսերին համար նայում են իրար»:

«Եսպես է, իմ անգին Լեւան Դավիթովիշ,- շարունակում է իր հոդվածը բանաստեղծը, - թշնամությունը, որ ստեղծված է մեր ժողովուրդների մեջ, արհեստական է, իսկ սերն ու երեայրության զգացմունքը՝ բնական եւ շատ ավելի ուժեղ, քան թե կարծում են մեզանում:

Ժողովուրդներին խոր են կարինեսում նատած աղյուսիկոսի նեղսրտությունն ու վայրէկյաններով ապրող կառավարչների հիվանդ նյարդայնությունը: Նրանք բնության հետ ծովակած են ապրում, եւ դարերով ապրած կյանքն ու փրկությունը է նրանց առաջնորդում: Եղ է պատճառը, որ նրանք էսքան էլ կարողանում են դիմանալ են բոլոր բույներին, որ ներարկում են նրանց տաճճված մարմնի մեջ հազար ու մի տեսակ կառավարչներ եւ դեկավարներ ամեն տեսակ բարձր գաղափարի անունով եւ կամ ուղակի բարբարոսաքար:

Ես ծեղ ավելին կաստ. ոչ միայն մեր երկու ժողովուրդի մեջ է ուժեղ ու կենդանի եւ փրկարար շունչն ու զգացմունքը, այս եւ առհասարակ ժողովուրդների մեջ: Աւել հենց ժողովուրդին ու հայերին:

ՀԱՅԱԶՐՈՒՅՑ ՀՀ ՍՓՅՈՒՇՔԻ ԳՈՐԾԵՐԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐԻ ՀԵՏ

ՉԱՐԵՑ ՄԻՆԱՅԱ. «ՀԱՅՐՍ ԾՆՎԵԼ Է ՊՈԼՍՈՒՄ, ԵՄ՝ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ, ԵՐԵՎԱՆԵՐՍ՝ ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԵՍՈՒՄ...»

(Սկիզբ՝ 4-րդ էջում)

Սկիզբութիւնը, հնարավորությունները պատկերացնելու, ինչպես նաև հետագա հարաբերությունները կառուցելու համար առաջնահերթ է դառնում սկիզբութիւնը մերուժի, խնդիրների, անելիքների ամրողական գույքագորումը: Ի՞նչ ռեսուլտաններ ունեն այս ուղղութամբ գործելու համար:

Ի սկզբան կցանկանայի խոսել սկիզբութիւնը ներուժի քարտեզագործն անասին: Եթե մենք ասում ենք սկիզբութիւնը, պարզ չէ, թե ինչ ենք պատկերացնում, որովհետեւ հայկական սկիզբութիւնը իր տեսակով յուրահատուկ է, անկարագրելի բազմաշերտ, բարդ, տարբեր: Սկիզբութիւնը քարտեզագործն անասին բազմից խոսել է նաև վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանը: Նախկինում սկիզբութիւններության կողմից որոշակի աշխատանքներ տարվել են առանցքում ունենալով սկիզբութիւններության մասնագիտական, ֆինանսական, մտավոր ներուժի ճանաչումը: Ի սկզբան են խոսեցի սկիզբութիւնը իր լայն ընդգրկմանը ճանաչելու անհրաժեշտության մասին: Այս գործընթացները անքակտելիորեն կապված են միջյանց հետ, եթե մենք ճանաչում ենք սկիզբութիւնը, ուրեմն ճանաչում ենք նաև նրա խնդիրները, առաջնահերթությունները: Այսօր մենք ունենք կամք ու պատրաստականություն այս ամենն անելու համար: Եվ ամենակարեւոր այդ ամենն անելու համար կամքի աշխատանքները, որտեղ պետությունը կանգնած է համայնքների կողքին, համայնքներն էլ անկեղծ են մեզ հետ խնդիրների քննարկման ու ռեալ լուծումների գործում:

Դայկական սկիզբութիւնը յուրաքանչյուր համայնք բազմազան է նաև իր ներսում: Ի՞նչ ծեւաչափով եւ ո՞ր կառույցների կամ անհատների միջոցով պետք է կայանա Դայաստան-սկիզբութիւնը փոխսգործակցությունը:

Հարունակելու են ավանդական կառույցների, համայնքային կազմակերպությունների, առաջնահատական ակտիվությունների միջոցով ակտիվությունների միջոցով սպասարկությունների միջոցով:

Եթե պատմեմ, եւ շատ ու շատ ենաքեր թուրքերի ու հայերի հարաբերություններից, եւ տեսակ սրտայի եղայրական վերաբերությունների թե՛ թուրքի, թե՛ հայի կողմից, որ կզարմանար: Եվ եղ է նա ժամանակակի ժամանակակի նույնական ու արժանապետական ու արժանապահությունների կողմից արգելվում:

Ապա հոդվածագիրը լավատեսորեն նորից դիմում է ընկերությունը: «Այս՝ ժամանակակի թանկացին ընկերությունը ու ավելի բարձր գործիք անցնեն եւ դավագումունքը նույնական ու արժանապետական ու արժանապահությունների արձարողությունը:

Դուք ճիշտ եք նկատում, որ եղ ժողովուրդների բանաստեղծները պետք է լինեն: Ես համաձայն եմ: Եվ նրանք արդեն սկսել են, նրանք արդեն եկել են կամուրջի մեջտեղը, գոլովում ու համբուրվում են՝ ի տես բոլոր ժողովուրդների, եւ նրանց գրկախառնությունն ու համբուրվում ի պատճի ընդհանրանա:

Դուք առանձնապես ինձ վրա պարտականություն եք դիմում: Ես շատ երջանիկ կինդիր եւ իմ բանաստեղծություններից ավելի բարձր կրնեի, եթե կարողանայի գործ տեսնել ես ասպարեզում: Եվ ինձ բվում է, որ մեզ կիազնոյի: Կիազնոյի, որովհետեւ մի կողմից կատարյալ է մեր բոլոր ժողովուրդների բանաստեղծների ոգեւորությունն ու լուսավոր միաբանությունը է գործիք մեջ, մյուս կողմից շատ է մեծ մեր ժողովուրդների մեջ փափազգը թողնել սուրբ ու թշնամությունը եւ իրար մոտենալ, կապել համերաշխության ու եղբայրության կապերով:

Այսուհետեւ, թումանյանը հավատացնում է իր գրչընկերությունը, որ ամեն բան իր տեղուն է ընկերություն ժամանակակի մասնակի ժողովուրդների մեջ փափազգը թողնել սուրբ ու թշնամությունը եւ իրար մոտենալ, կապել համերաշխության ու եղբայրության կապերով:

Սեաւ, որ մեր հարեւան ժողովուրդների ներկայացնությունները ինչքան հարեւան հարեւան ժողովուրդի գրականությունները հարգելու համար են գալիս, բայց շատ ավելի նրանց շարժել է նա հանգանանը, որ ես կողմնակից եմ եղած ժողովուրդների մեջ փափազգը թողնել սուրբ ու թշնամությունը:

Տեսակ ավելությունը ու պարագանար նպաստող գործունեությունը կարող է անդառ մեջ հայրենադարձությունը:

Ի՞նչ պետք է անի պետությունը, որպեսզի մեր հայրենակիցները ոչ միայն գամ Դայաստան, այլև շարունակն իրենց ապագան տեսնել հայրենիքությունը:

Եթե հայրության մասնակի ապագան անդառ կարող է անդառ մեջ հայրենադարձությունը:

Ի՞նչ պետք է անի պետությունը, որպեսզի մեր հայրենակիցները ոչ միայն գամ Դայաստան, այլև շարունակն իրենց ապագան տեսնել հայրենիքությունը:

Եթե հայրությունը մենքուն է կերպության մեջ հայրենադարձությունը:

Ի՞նչ պետք է անի պետությունը, որպեսզի մեր հայրենակիցները ոչ միայն գամ Դայաստան, այլև շարունակն իրենց ապագան տեսնել հայրենիքությունը:

Եթե հայրությունը մենքուն է կերպության մեջ հայրենադարձությունը:

Ի՞նչ պետք է անի պետությունը, որպեսզի մեր հայրենակիցները ոչ միայն գամ Դայաստան, այլև շարունակն իրենց ապագան տեսնել հայրենիքությունը:

Եթե հայրությունը մենքուն է կերպության մեջ հայրենադարձությունը:

Ի՞նչ պետք է անի պետությունը, որպեսզի մեր հայրենակիցները ոչ միայն գամ Դայաստան, այլև շարունակն իրենց ապագան տեսնել հայրենիքությունը:

Եթե հայրությունը մենքուն է կերպության մեջ հայրենադարձությունը:

Ի՞նչ պետք է անի պետությունը, որպեսզի մեր հայրենակիցները ոչ միայն գամ Դայաստան, այլև շարունակն իրենց ապագան տեսնել հայրենիքությունը:

Եթե հայրությունը մենքուն է կերպության մեջ հայրենադարձությունը:

Ի՞նչ պետք է անի պետությունը, որպեսզի մեր հայրենակիցները ոչ միայն գամ Դայաստան, այլև շ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

ՀՈՒՒՏԻՍ

14.07.2019. Տոն
Սուրբ Աստվածածնի
տուփի գյուտի

16.07.2019. Դիշա-
տակ Զաքարիա մար-
գարեի

18.07.2019. Եղիս
մարգարեի հիշատա-
կության օր

20.07.2019. Քրիստոսի 12 առաքյալ-
մերի եւ Սուրբ Պողոս 13-րդ առաքյալի
հիշատակության օր

Հիսոս Քրիստոսի ընտրած 12 առաք-
յալները Քրիստոսի աշակերտներն ու
Քրիստոսի վարդապետության առաջն
տարածողներն են, հարուցյալ Քրիստո-
սի վկաները:

Դայ Աշակելական եկեղեցին 12 առաք-
յալների եւ 13-րդ առաքյալ ճանաչված
Պողոս առաքյալի հիշատակը նշում է մի-
ասնարար՝ Վարդապահից մեկ շաբաթ
առաջ, Վարդապահի Բարեկենդանին նա-
խորդող շաբաթ օրը: Դայ եկեղեցու տո-
նացուցում կան նաեւ առաքյալների հիշ-
ատակության առանձին տոներ:

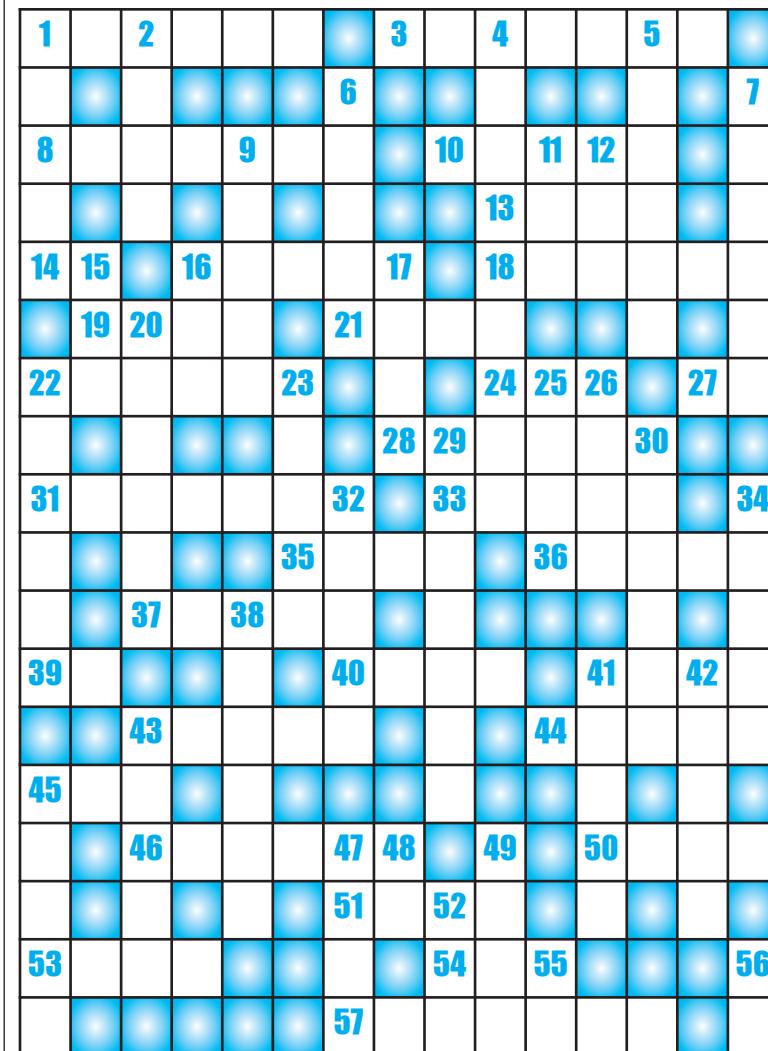
ՆՈՐՈՒՅԹ

ԿՆԵՐԴՐՎԵԼ 10 ԼԱՐԻ ԱՐԺՈՂՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ
ԹՊԹԱՐԱՄՆԵՐ

Վրաստանի ազգային բանկի
նախագահ Կորա Գվենետանեն
հանրությանը ներկայացրեց ըն-
թացիկ տարվա հոկտեմբերի 1-ից
շրջանառության մեջ դրվող 10 լա-
րի արժողության նոր թղթադրամները:

Նոր թղթադրամների վրա եւս վրաց գրող Ալեքսակի Շերեթելիի
պատկերն է, ինչպես նաեւ նրա «Գարուն» բանաստեղծությունից մի
հատված:

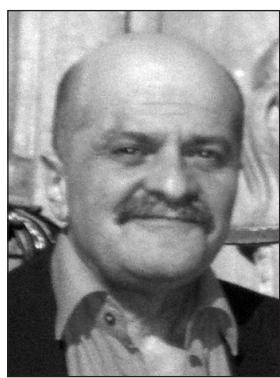
10 լարի անվանական արժեքով
թղթադրամների հակառակ կողմուն
պատկերված է խորհրդային շրջա-
նի վրացի նկարչ Դավիթ Կակաբա-
ծեի «Իմերեթին ին մայրն է» նկարը:

ԿԻՆՈՓԱՍՈԱՏՈՆ

«ՈՍԿԵ ԾԻՐԱՆԻ»՝ «ԵՂԻՇԻ ԼՈՒՅ» ՀԱՏՈՒԿ
ՄՐԺԱՆԱԿԸ ՎՐԱՅ ԿԻՆՈՈՒԺԻՍՈՐԻՆ

«Ոսկե ծիրան» 16-րդ միջազգային կինոփառաստոնի շրջա-
նակներում, հուլիսի 9-ին, Մայր Արոռ Սուրբ Էջմիածնում տեղի
ունեցավ «Եղիշի լույս» հասուկ մրցանակի հանձնման արա-
րողությունը:

Հոգեւոր, մշակութային եւ մարդա-
սիրական արժեքների քարոզության,
համաշխարհային կինոարվեստում ունեցած նշանակալի
ավանդի համար տրվող մրցանակը հանձնվեց կինոփա-
ռաստոնի այս տարվա լիանետրած ֆիլմերի անվանակար-
գի Ժյուրիի նախագահ, կինոռեժիսոր, սցենարիստ Ալեք-
սանդր Մինդանեին:

Կինոռեժիսորին մրցանակը հանձնեց Մայր Արոռի Ար-
տարքին հարաբերությունների եւ արարողակարգի բաժ-
նի տնօրեն Տեր Նաթան արքեպիսկոպոս Յովհաննիսյա-
նը:

Իր շնորհակալական խոսքում Ալեքսանդր Մինդանեա-
նցեց, որ այս մրցանակն իր համար մեծ նվեր է, եւ այն
խթան կիանոնական շարունակելով ստեղծել ֆիլմեր՝ հանուն «լույսի» եւ հանուն
մարդու: Ուժիսորի համար նշանակալի հանգամանք էր նաև այն, որ մրցանակը
հաստատումն էր այն գաղափարների, որոնց նա զգտել էր ամբողջ կյանքում:

Մրցանակաբարձության ավարտին համերգային կատարումներով հանդես
եկավ Մայր Արոռի սարկավագաց երգչախումբը, որից հետո կինոռեժիսորին ըն-
դունեց Ամենայն Յայոց կարողիկոսը:

ՄՊՈՐԾ

ՆԻՆՈԾՄԻՆՂԱՅԻ «ՓԱՐՎԱՆԱ»՝
ԼԻԳԱ 2-ՈՒՄ

Նինոծմինղայի «Փարվանա» թիմը ավարտեց իր
եղույթները Վրաստանի ֆուտզայի առաջնության փորձ-
մական լիգայում: Գրավելով 3-րդ պատվակիր հորի-
զոնականը, թիմը, առանձին չափորոշիչների բավա-
րարման դեպքում, կստանա կիսապրոֆեսիոնալ լի-
գա 2-ում հանդես գալու իրավունք:

Օրակավորման փուլում, խմբի շրջանակներում,
անցկացրած 7 հանդիպումներում հավաքելով 12 մի-
ավոր, թիմը դարձավ մրցանակակիր՝ իրենց առաջ
թղթելով թիվիսյան CAI եւ Յուլավե թիմերին: «Փարվա-
նա» ֆինանսական եւ կադրային հարցերի կարգավորման
դեպքում, արդեն հոկտեմբերից կկարողանա մասնակցել
կիսապրոֆեսիոնալ լիգա 2-ի մրցաշարին:

ՀՈՐԻՉՈՂԱԿԱՆ. 1.Սուր միտք ունեցող: 3.Ասորե-
տանի թագուհին: 8.Պետություն Լատինական Ամե-
րիկայում: 10.Յովհ. Թումանյանի հեքիաթներից՝ «...
Յուրիմ»: 13.Ե. Զարենցի պոեմներից: 14.Ասշո-
ղի ստեղծած այրութենի վերջին տառը: 16. Արվյա-
նի գովերգած հերոսը: 18. Յագույն պետություն: 19. Թաղաման
թիվիսյան կանոնը: 21. Ոչ խիտ, ցանցա: 22. Երաժշտական գործիք: 24. Կենոն թիվ: 27. Յո-
րերորդ ծայնանիշը: 28. Պետություն Եվրոպայում: 31. Կրացիների հայրենիքը: 33. Երաժշտական դա-
դար: 35. Երաժշտական հաղորդավար Կալդիս ...: 36. Յայտնի գյուղ Արցախում, Շուշիի մոտ ... տակ: 37. Յոդիկ դերասան ... Կումար: 39. Սեսրոյան այ-
րութենի զինվոր: 40. Յայ բեմի վարպետ ... Ավե-
տիսյան: 41. Գիքորի մայրը: 43.... ու Զուլալը:
ՈՒՂԱՎԱՅԱՅՆ. 1. Ուղի մաս: 2. Լեռ Զավախեթիում,

Փարվանա լիճի մոտ: 4. Յայ մեծ կոմպոզիտոր: 5. Մտեղծագործության տեսակ: 6. Փայտագործ վար-
պետ: 7. Պետոյի ընկերը: 9. Յոգեւորական գլխին: 11. Սենդելետի քիմիական այուսակի տարր: 12. Ամայի, բուսագորկ, անմարդաբնակ: 15. Յիտ-
լերի կինը ... Բրաուն: 16. Յ. Շիրազի քանդակա-
գործ որդին: 17. Գետ Վրաստանում: 20. Քաղաք
Յայաստանում: 22. Յանրահայտ հայ դերասանու-
իկ: 23. Յովեսի Վարդանյանի վեպը: 25. Ուղի սո-
կոր: 26. Թիմաքինը տանը: 29. Ուզբեկստանի մայ-
րաքաղաքը: 30. Վարդան Անեմյանի դերասանու-
իկ կինը Արուս ...: 32. Յովեսի աստվածային հարեւան պե-
տություն: 34. Յեղուկ մետաղ: 38. Լեռ Յայաստա-
նում: 41. Վիրաբույժի դանակը: 42. Նիհար, լղար,
շուտ կիվանդացող (ժող.): 43. Քաղաք Նիհերլանդ-
ներում: 45. Ա. Բակունցի գրական հերոս ... դայի: 47. Ֆրանսիացի հայտնի կոմպոզիտոր: 48. Տուցա-
կան դերանում: 49. Եմենի քաղաքամայրը: 52. Շատ
խիտ, սերտաճած: 55. Ժխտական նախածանց:
56. Օժանդակ քայ:

Կազմեց Աննա Սարիբեկյանը

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՅՐԱԿԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻՉՈՂԱԿԱՆ. 7. Յանդարտ: 8. Աղասի: 9. Ալոր: 10. Կանգա: 13. Սուրեմա: 18. Սարք: 19. Դինամիկա: 22. Աշուղ: 23. Դմիտրի: 27. Սովորի: 29. Սազ: 30. ճաղ: 31. Ունելի: 33. Թարմ: 36. Ռեկ: 37. Սախագա: 41. Սա-
րու: 42. Անատու: 45. Արա: 47. Կարպ: 48. Զազ: 49. Կետ: 50. Թունել: 51. Վոլոր: 53. Սիզար: 54. Շուր: 55. Իա:
56. Գիտակ: 57. Տնակ:

ՈՒՂԱՎԱՅԱՅՆ. 1. Անուն: 2. Սայա: 3. Օտար: 4. Ֆարս: 6. Միսար: 11. Ալի: 12. Գրաշի: 14. Ուս-
տիան: 15. Մրուլ: 16. Փիդ: 17. Զաղ: 20. Սախարար: 21. Սուրճ: 24. Սուրլ: 25. Տգեղ: 26. Ելիկ: 28. Եղիա:
32. Լեմուլ: 34. Անարասիր: 35. Միունց: 38. Գիր: 39. Յանելով: 40. ՍԱԿ: 43. Սարը: 44. Նպատակ: 46. Անու-
րի: 49. Կեշա: 50. Թազ: 51. Վատ: 52. Լիա: